

Aan de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
Mevrouw dr. J. Bussemaker
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag

Betreft: zienswijze concept regeling Erfgoedwet en ontwerp toelichting

Haarlem, 14 juli 2014

Geachte mevrouw,

Evenals vele anderen – waaronder de Federatie Instandhouding Monumenten (FIM) – sta ik achter uw streven de huidige wetgeving inzake het erfgoedbeleid te uniformeren en te vereenvoudigen in uw voorstel voor een Erfgoedwet.

In aanvulling op het commentaar van de FIM, dat ik geheel onderschrijf, wil ik, mede namens de Vereniging Particuliere Historische Buitenplaatsen (VPHB), nog één opmerking maken. In de Monumentenwet 1988, welke - voor zover relevant – in de Erfgoedwet wordt geïntegreerd, staat in artikel 8:

Artikel 8

1. Onze minister is bevoegd ambtshalve of op verzoek van belanghebbenden in het register wijzigingen aan te brengen. De artikelen 3 tot en met 7 zijn van overeenkomstige toepassing.
2. Indien de wijziging naar het oordeel van Onze minister van ondergeschikte betekenis is of indien de wijziging betreft het doorhalen van de inschrijving van een monument dat is teniet gegaan, blijft overeenkomstige toepassing van artikel 3 achterwege.

Het equivalent daarvan is artikel 3.4 van uw Ontwerp-Erfgoedwet, dat luidt:

Artikel 3.4. Wijziging rijksmonumentenregister

1. Onze Minister kan ambtshalve wijzigingen aanbrengen in het rijksmonumentenregister.
2. Indien de wijziging ziet op het schrappen uit het register van een rijksmonument zijn de artikelen 3.1 en 3.2 van overeenkomstige toepassing, tenzij dat rijksmonument als zodanig is tenietgegaan.

In uw Ontwerp Erfgoedwet zijn de woorden ‘op verzoek van belanghebbenden’ vervallen. Dit is in mijn ogen een achteruitgang. Ik zou er voor willen pleiten in artikel 3.4 lid 1 de betreffende woorden toe te voegen, zodat het - met inbegrip van een redactionele aanpassing - komt te luiden:

Artikel 3.4. Wijziging rijksmonumentenregister

1. Onze Minister is bevoegd ambtshalve of op verzoek van belanghebbenden wijzigingen aan te brengen in het rijksmonumentenregister.

Dit houdt in dat de mogelijkheid blijft bestaan dat belanghebbenden kunnen verzoeken wijzigingen (waaronder toevoegingen) aan te brengen in het Rijksmonumentenregister, op dezelfde wijze als dat nu ook kan. Voor het handhaven van deze mogelijkheid pleiten de volgende argumenten:

- i) het laten bestaan van deze mogelijkheid verhoogt de betrokkenheid van belanghebbenden bij het monumentenbeleid in het algemeen;
- ii) het laten bestaan van deze mogelijkheid is van groot belang voor een evenwichtig monumentenbeleid; het dwingt immers beleidsmakers om rekening te houden met mogelijke verzoeken van belanghebbenden en eventueel daarop te anticiperen. Zonder deze mogelijkheid kunnen onevenwichtigheden of onjuiste besluiten minder makkelijk geredresseerd worden;
- iii) het schrappen van de bevoegdheid staat haaks op het beleid dat gericht is op een 'terugtrekkende overheid'; dit vraagt immers juist om meer betrokkenheid van het veld en van belanghebbenden;
- iv) het schrappen van de bevoegdheid tast de rechtsstaat aan: de overheid zal te makkelijk eenzijdig besluiten kunnen nemen zonder dat derden de mogelijkheid hebben daar gemotiveerd - en toetsbaar - een andere visie op te geven;
- v) deze bevoegdheid staat nu in de Monumentenwet 1988; in de Memorie van Toelichting is niet nader gemotiveerd waarom het nodig zou zijn deze bevoegdheid te schrappen. Het schrappen van deze bevoegdheid, zoals voorgesteld, vraagt m.i. tenminste om een nadere toelichting en motivering, waaronder het ingaan op bovengenoemde argumenten.

Mij is dit moment onbekend of er door belanghebbenden veel gebruik wordt gemaakt van de mogelijkheid die artikel 8 van de Monumentenwet hun biedt. Dat is m.i. overigens niet zo relevant: als er weinig gebruik van gemaakt wordt, kan het ook geen kwaad op de voorgestelde wijziging op te nemen en belanghebbenden de bevoegdheid te geven een verzoek toe wijziging in te dienen. Als er daarentegen veel gebruik van gemaakt wordt, is het om die reden alleen al niet wenselijk om deze mogelijkheid te schrappen.

Ik ben graag bereid om het bovenstaande nader toe te lichten.

Met vriendelijke groet,

Sammy van Tuyl
lid werkgroep monumentenbeleid VPHB
Beelslaan 26
2012 PK Haarlem

T: 06-22605106
E: sammy@tuyl.eu